

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2013

Obsah

Obsah.....	1
1. Základní údaje o společnosti	2
1.1 Zaměstnanci TyfloCentra Hradec Králové - pracovní tým k 31. 12. 2013	6
1.2 Vzdělávání zaměstnanců	6
2. Registrované služby.....	8
3. Konkrétní průběh jednotlivých služeb.....	9
3.1 Základní a odborné poradenství pro zrakově postižené	9
3.2 Průvodcovské a předčitatelské služby.....	12
3.3 Sociálně aktivizační služby pro zrakově postižené	14
3.4 Sociální rehabilitace pro zrakově postižené	17
4. Ostatní služby	21
4.1 Podpora pracovního uplatnění.....	21
5. Změny zakládací listiny a řídících orgánů společnosti.....	22
6. Zpráva o hospodaření.....	22
7. Závěr a výhled do dalšího období.....	23
8. Přílohy.....	25
8.1 Výrok auditora.....	25
8.2 Přehled o výnosech v členění podle zdrojů.....	26
8.3 Informace o vývoji a stavu fondů o.p.s. k rozvahovému dni.....	27
8.4 Rozvaha (stav majetku a závazků o.p.s. k rozvahovému dni a jejich struktura)	28
8.5 Přehled o celkovém objemu nákladů	30

1. Základní údaje o společnosti

Název společnosti:	TyfloCentrum Hradec Králové, o. p. s.
Právní forma:	Obecně prospěšná společnost
Sídlo:	Okružní 1135/15, 500 03 Hradec Králové
Telefon, fax:	495 523 729
E-mail:	hradec.kralove@tyflocentrum.cz
IČ:	25975498
DIČ:	CZ25975498
Bankovní spojení:	ČSOB Hradec Králové
Číslo účtu:	180576858/0300
Číslo zápisu v rejstříku OPS:	Krajský soud v Hradci Králové, rejstřík OPS, oddíl O, vložka 80
WWW stránky:	http://www.tyflocentrum-hk.cz
Statutární orgán:	Mgr. Dagmar Balcarová, ředitelka
Zakladatel:	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, Krakovská 21, Praha 1, IČ: 65399447

Druh obecně prospěšných služeb:

- a) nevidomým, slabozrakým a jinak zdravotně postiženým občanům poskytovat níže uvedené služby s cílem usnadnění života, dosažení maximální míry samostatnosti a nezávislosti na pomoci jiných osob a podpory integrace takto postižených osob do společnosti:
- poradenství, vzdělávání a proškolení v oblasti zdravotní a sociální a v oblasti obsluhy pomůcek a zařízení kompenzujících vadu a usnadňujících život,
 - komplexní rehabilitace a rekvalifikace,
 - zpřístupňování informací včetně učebnic, učebních a studijních materiálů, vydávání brožur, bulletinů a časopisů pro zdravotně postižené a o zdravotně postižených,
 - odstraňování architektonických, informačních a dalších bariér včetně úprav pracovišť pro zdravotně postižené občany,
 - vytváření speciálních pracovních míst pro zdravotně postižené občany a poradenská činnost s pracovním uplatněním související,
 - služby osobní asistence a další služby sociální péče,

- provozování aktivit účelného využívání volného času (sport, kultura, zájmová a klubová činnost).
- b) poradenská, konzultační a vzdělávací činnost v oblasti výpočetní techniky pro zdravotně postižené včetně technické pomoci a tvorby www prezentací pro neziskové organizace, osoby se zdravotním postižením a jejich zaměstnavatele.
- c) prezentace a propagace problematiky zrakově a jinak zdravotně postižených občanů včetně realizace propagačních a osvětových akcí a dobročinných sbírek ve prospěch služeb pro takto postižené osoby.

Tvoření pro každé stvoření – drátkování

Boučkovo divadlo v Jaroměři

Poslání, cíle a historie společnosti:

Nevidomý a těžce slabozraký člověk bývá díky svému handicapu často vyřazen z běžného života společnosti. Obtížněji se vyrovnává s nutností dělat řadu věcí zcela jiným způsobem, než většina ostatních lidí. Cítí omezení v možnostech vzdělávání, pracovního i společenského uplatnění. Soustavné neuspokojování cílů, přání a tužeb, i uvnitř primárních skupin, vede k postupnému snižování sebevědomí, aktivity a často k omezování kontaktů s okolím a postupné izolaci.

Posláním obecně prospěšné společnosti TyfloCentrum Hradec Králové, je pomáhat nevidomým a slabozrakým občanům Královéhradeckého kraje dosáhnout maximální možné míry samostatnosti a zvýšit kvalitu jejich života.

Cílem společnosti je občany s těžkým zrakovým postižením motivovat k samostatnému životu, poskytovat jim informace, psychologickou podporu, odbornou i praktickou pomoc při řešení konkrétních problémů, zejména při zvládání obtížných životních situací. Dále pak zajistit návaznost služeb sociální intervence pro občany s těžkým zrakovým, příp. zrakovým a jiným postižením v rámci Královéhradeckého kraje, zajistit spolupráci s pracovišti zaměřenými na základní rehabilitaci, rekvalifikaci a další speciální služby. Integrací nevidomých a slabozrakých lidí chce minimalizovat psychologické, zdravotní, sociální a ekonomické důsledky zrakového postižení.

Každá služba, nabízená organizací, má zvlášť definovaný svůj vlastní cíl. Tyto cíle budou u každé služby, poskytované od roku 2007 podle zákona o sociálních službách, zveřejňovány zvlášť.

Cílovou skupinu tvoří občané se zrakovým postižením, od 15 let (v některých službách už od 8 let).

Principy našich služeb:

- samostatné rozhodování,
- rovnost,
- nezávislost.

Historie obecně prospěšné společnosti TyfloCentrum Hradec Králové začíná jejím založením a zápisem do rejstříku o. p. s. Krajského soudu v Hradci Králové dne 9. října 2002.

Zřizovatelem společnosti byla Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých. Centrum bylo budováno na základě Střediska integračních aktivit SONS, které v Hradci Králové působí od roku 1991 jako specializované pracoviště pro občany s těžkým zrakovým a kombinovaným (zrakovým a jiným) postižením. V roce 2002 bylo ustanoveno centrum denních služeb pro nevidomé a slabozraké občany Královéhradeckého kraje – TyfloCentrum Hradec Králové, stále v rámci SONS, o. s. V souvislosti se změnou financování sociálních služeb a přesunutím jeho těžiště na regiony se vytvářela samostatná organizace ve formě obecně prospěšné společnosti.

TyfloCentrum Hradec Králové, obecně prospěšná společnost, byla do rejstříku Krajského soudu v Hradci Králové zapsána jako samostatný subjekt **9. října 2002**, pod oddílem O, vložka 80.

Od roku 2002 se postupně vypracovala do podoby stabilního profesionálního poskytovatele komplexu služeb pro osoby se zrakovým postižením v Královéhradeckém kraji.

Dostupnost služeb:

Služby TyfloCentra Hradec Králové, o.p.s. jsou koncipovány tak, aby byly co nejdostupnější uživatelům cílové skupiny.

Časová dostupnost je uvedena u každé služby zvlášť, je rovněž zveřejněna na letácích, webových stránkách organizace a na dveřích pracovišť.

Dopravní dostupnost: všechny tři pracoviště jsou umístěna v širším centru měst (Hradec Králové, Jičín a Náchod), vždy maximálně 5 minut od zastávky nejbližší hromadné dopravy s dobrou dopravní obslužností. Na webových stránkách organizace je vždy umístěna adresa pracoviště, fotografie budovy a mapka jeho umístění. U pracoviště Hradec Králové je zde i popis trasy od nejbližší zastávky MHD.

Bezbariérovost: prostory všech pracovišť jsou bezbariérové z hlediska osob se zrakovým postižením. Na budově je vždy funkční hlasový orientační majáček, zvonky jsou hmatově označeny a vnitřní úpravy jsou postupně zřizovány dle doporučených zásad pro zrakově postižené (kontrastní označení apod.). Prostory pracoviště v Hradci Králové nejsou bezbariérové pro osoby s pohybovým postižením (8 schodů). Prostory pracoviště v Jičíně jsou plně bezbariérové (rampa, výtah), pracoviště v Náchodě je také bezbariérově řešené i pro případné osoby s pohybovým postižením (zadní vchod budovy, výtah).

Finanční dostupnost: většina služeb TyfloCentra Hradec Králové je zdarma. Jedinou výjimku tvoří Průvodcovské a předčitatelské služby, které jsou zpoplatněny dle aktuálního ceníku služeb.

Na dvoukolech

Hmatová výstava v Muzeu Hradec Králové

1.1 Zaměstnanci TyfloCentra Hradec Králové - pracovní tým k 31. 12. 2013

- Mgr. Dagmar Balcarová, ředitelka
- Vojtěch Babka, pracovník v sociálních službách - instruktor obsluhy náročných kompenzačních pomůcek
- Vladimíra Halířová, instruktorka job klubu, pracovní asistentka
- Ing. Karel Hruběš, odborný konzultant – instruktor obsluhy náročných kompenzačních pomůcek
- Mgr. Lucie Jurníková, zástupkyně ředitelky, sociální pracovnice, manažerka projektu
- Mgr. Jana Irovská, technická podpora
- Lenka Kopsová, DiS., sociální pracovnice, pracovní konzultantka
- Mgr. Jarmil Moláček, sociální pracovník
- Štěpánka Pluhařová, DiS., sociální pracovnice, do června 2013
- Jitka Poláčková, pracovnice v sociálních službách
- Bc. Lucie Růžičková, sociální pracovnice
- Radka Rückarová, pracovnice v sociálních službách, administrativní pracovnice projektu
- Bc. Soňa Skočovská, sociální pracovnice

TyfloCentrum Hradec Králové, o.p.s. v roce 2013 zaměstnávalo také některé z pracovníků na dohody o pracovní činnosti, většinou pro potřeby projektů podpořených z ESF. K 31. 12. 2013 byl přepočtený počet všech zaměstnanců ve výši 7,24 pracovních úvazků.

1.2 Vzdělávání zaměstnanců

Zaměstnanci TyfloCentra Hradec Králové, o.p.s., jsou průběžně vzděláváni. Svou účastí na kurzech a školicích akcích tak naplňují vzdělávání pracovníků v sociálních službách dle zákona 108/2006Sb.

Absolvované kurzy:

Termín	Vzdělávací zařízení	Počet hodin	Název kurzu	Počet pracovníků
leden 2013 -	PVŠPS, PST fakulta Praha	157 h	Sebezkušenostní psychoterapeutický výcvik, studium PPF	1
6. 2. -8. 2. 2013	Claritas o.p.s.	24 h	Psychická kondice a zvládání stresu	4
5. 3. – 7. 5. 2013	Mgr. Jana Fišerová, vzdělávací agentura	160 h	Kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách pro osoby se zdravotním postižením	1
22. 3. – 23. 3. 2013	SONS, metodické centrum pro odstraňování bariér	10 h	Opatření na podporu samostatného a bezpečného pohybu zrakově postižených (školení)	1
25. 3. – 28. 3. 2013	Claritas o.p.s.	32 h	Specifika komunikace s osobami se zrakovým postižením	1

21. 5. – 22. 5. 2013	Mgr. Jana Fišerová, vzdělávací agentura	16 h	Specifika práce a komunikace o osobami s demencí	1
30. 11. – 1. 12. 2013	SONS, Tyflokabinet	24 h	Lektoři výuky základů obsluhy osobního počítače se speciální úpravou pro těžce zrakově postižené	2

Panenkárium v Hradci Králové

Beseda s Městskou policií

2. Registrované služby

TyfloCentrum Hradec Králové, o.p.s. (dále jen TC) v roce 2013 registrovalo celkem 6 sociálních služeb.

1. Základní a odborné poradenství pro zrakově postižené, pracoviště Hradec Králové

§ 37 Zák. 108/2006

identifikátor služby: 5700178

Forma poskytování: ambulantní a terénní

Místo poskytování: Okružní 1135/15, 500 03 Hradec Králové

2. Základní a odborné poradenství pro zrakově postižené, detašované pracoviště Jičín

§ 37 Zák. 108/2006

identifikátor služby: 2093343

Forma poskytování: ambulantní a terénní

Místo poskytování: Vrchlického 823, 506 01 Jičín

3. Základní a odborné poradenství pro zrakově postižené, detašované pracoviště Náchod

§ 37 Zák. 108/1996

identifikátor služby: 6811251

Forma poskytování: ambulantní a terénní

Místo poskytování: Palachova 1303, 547 01 Náchod

4. Průvodcovské a předčitatelské služby

§ 42 Zák. 108/1996

identifikátor služby: 3736692

Forma poskytování: ambulantní a terénní

Místo poskytování: Okružní 1135/15, 500 03 Hradec Králové

5. Sociálně aktivizační služby pro zrakově postižené

§ 66 Zák. 108/2006

identifikátor služby: 1792038

Forma poskytování: ambulantní a terénní

Místo poskytování: Okružní 1135/15, 500 03 Hradec Králové

6. Sociální rehabilitace pro zrakově postižené

§ 70 Zák. 108/2006

identifikátor služby: 4373225

Forma poskytování: ambulantní a terénní

Místo poskytování: Okružní 1135/15, 500 03 Hradec Králové

3. Konkrétní průběh jednotlivých služeb

3.1 Základní a odborné poradenství pro zrakově postižené

Probíhá v sídle společnosti v Hradci Králové a na detašovaných pracovištích Jičín a Náchod. Pracoviště Jičín a Náchod jsou spádová pro bývalé okresy Jičín a Náchod. Pracoviště Hradec Králové je spádové pro potřeby zbytku Královéhradeckého kraje.

Komu je služba určena:

Osobám se zrakovým postižením od 8 let.

Poslání služby:

Pomoci zrakově postiženým občanům orientovat se v možnostech, které mohou zmírňovat důsledky jejich zrakového handicapu a dosáhnout větší míry samostatnosti.

Cíl služby:

Integrace zrakově postižených do společnosti a zabránění sociálního vyloučení.

Forma služby:

Ambulantní a terénní.

Provozní doba:

Pracoviště Hradec Králové: Po, St: 8 – 12, 13 – 17 h ambulantně, Út, Čt: 8 – 12 h, terénně.

Pracoviště Jičín: Po, St: 8 – 12, 13 – 17 h ambulantně, Út, Čt: 8 – 12, 13 – 16 h terénně.

Pracoviště Náchod: St: 8 – 12, 13 – 17 h ambulantně, Pá: 8 – 12 h terénně.

Zásady služby:

- nestrannost a bezpečnost,
- respekt a důstojnost,
- ucelenost a návaznost.

Obsah služby:

Základní poradenství je realizováno podle potřeb uživatele a jeho rodiny. Poskytuje:

- základní informace o omezeních a možnostech zrakového handicapu, o nabídce služeb v této oblasti,
- informace o jejich dostupnosti (místní, časové, dopravní).

Poradenství odborné zahrnuje:

- sociálně právní poradenství pro zrakově postižené, které se týká důležitých informací souvisejících se zrakovým postižením (práva, povinnosti, nároky, důchodové zabezpečení, sociální péče, státní sociální podpora, pracovní právní problematika),
- poradenství ke kompenzačním pomůckám s možností předvedení, vyzkoušení, event. zapůjčení pomůcek, případně zprostředkování kontaktu s navazujícími odbornými pracovišti,
- poradenství týkající se úprav prostředí a řešení architektonických a informačních bariér z hlediska uživatelů se zrakovým postižením,
- sociálně terapeutické činnosti, které zprostředkovávají kontakt uživatele se společenským prostředím a navazujícími službami.

Průběh služby:

Služba probíhá většinou jako individuální konzultace, zaměřená na praktickou pomoc s řešením problémů, při komunikaci s úřady a institucemi a v psychologické podpoře.

Služba je poskytována na základě ústní dohody, během služby je s uživatelem vypracován individuální plán řešení jeho problému.

Dle výkazu služeb byly v roce 2013 poskytnuty tyto služby pracoviště Hradec Králové:

- depistáž 183 zájemců o službu,
- základní a odborné poradenství 29 uživatelů (14 mužů, 15 žen) v 72 případech.

29 uživatelů služby bylo ve věkovém složení:

8 -18 let:	0
19–26 let:	0
27–64 let:	18
nad 65 let:	11

Na pracovišti v Hradci Králové nejsou nabízeny sociálně terapeutické činnosti, vzhledem k nabídce sociálně aktivizačních služeb pro zrakově postižené. Naproti tomu probíhá pravidelná **depistáž** v rámci poradny pro těžkou optiku na Oční klinice ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové (183 zájemců).

Dále jsou poskytovány konzultace **řešení architektonických a informačních bariér** pro zrakově postižené. Pověřený pracovník ve spolupráci s pracovníci Tyfloservisu o. p. s., Hradec Králové, konzultuje provedení hmatných i akustických úprav staveb, veřejných prostranství i interiérů, pro zájemce z řad cílové skupiny, zástupců stavebních firem, obecních a městských úřadů apod. Těchto konzultací, spojených s mnohdy opakovaným místním šetřením a vypracováváním návrhů řešení, bylo v roce 2013 poskytnuto 42.

Dle výkazů služeb byly v roce 2013 poskytnuty tyto služby pracoviště Jičín:

- základní a odborné poradenství 17 uživatelů (6 mužů, 11 žen) v 76 případech,
- sociálně terapeutické činnosti 18 uživatelů (6 mužů, 12 žen) v 126 případech.

23 uživatelů služby, 7 mužů, 16 žen (fyzických osob), bylo ve věkovém složení:

19–26 let:	1
27–64 let:	8
nad 65 let:	14

Na pracovišti v Jičíně je nabízena pestrá sociálně terapeutická činnost pro zrakově postižené, o kterou je mezi uživateli velký zájem. Tato činnost pro zrakově postižené má v Jičíně mnohaletou tradici.

Dle výkazu služeb byly v roce 2013 poskytnuty tyto služby pracoviště Náchod:

- základní a odborné poradenství 17 uživatelů (7 mužů a 10 žen) v 38 případech,
- sociálně terapeutické činnosti 15 uživatelů (6 mužů a 9 žen) v 98 případech.

21 uživatelů služby, 9 mužů, 12 žen (fyzických osob), bylo ve věkovém složení:

8–18 let:	0
19–26 let:	1
27–64 let:	11
nad 65 let:	9

Pracoviště v Náchodě se stabilizovalo jako stálý poskytovatel služeb v regionu. Součástí služeb je práce v terénu a osvětové aktivity pro laickou i odbornou veřejnost.

Celkově za služby poradenství:

- depistáž 183 zájemců,
- základní a odborné poradenství 63 uživatelů v 186 případech,
- sociálně terapeutické činnosti 33 uživatelů v 224 případech,
- architektonické a informační bariéry 42 konzultací.

Ve službách poradenství bylo poskytnuto celkem:

635 služeb.

Služby poradenství využilo celkem:

73 uživatelů (fyzických osob),

183 zájemců.

Výstava kompenzačních pomůcek Náchod

Poradenství k architektonickým bariérám

Personální zajištění k 31. prosinci 2013:

Hradec Králové: Mgr. Dagmar Balcarová, ředitelka; 0,2 úvazku,
Lenka Kopsová, DiS., sociální pracovnice; 0,2 úvazku,
Mgr. Jarmil Moláček, sociální pracovník; 0,5 úvazku.
Jičín: Bc. Soňa Skočovská, sociální pracovnice; 1,0 úvazku.
Náchod: Lenka Kopsová, DiS., sociální pracovnice; 0,5 úvazku.

3.2 Průvodcovské a předčitatelské služby

Probíhají v Hradci Králové, jinde pouze po domluvě s ředitelkou společnosti.

Komu je služba určena:

Osobám se zrakovým postižením od 15 let.

Poslání služby:

Zlepšit možnosti zrakově postižených osob při pohybu a orientaci v neznámém prostředí, pomoci překonávat bariéry v kontaktu se společenským prostředím.

Cíl služby:

Překonávat bariéry a zvýšit sociální mobilitu zrakově postižených.

Forma služby:

Ambulantní a terénní.

Provozní doba:

Po, St: 8 – 17 h, Út, Čt: 8 – 16 h, Pá: 8 – 14 h ambulantní nebo terénní forma.

Zásady služby:

- důvěra a bezpečí,
- empatie,
- sebeurčení.

Obsah služby:

Služba zahrnuje:

- doprovod a orientace v neznámém prostředí (lékařská zařízení, úřady, nákupy, banky, pošty a ostatní veřejná místa),
- pomoc při studiu (seznámení s prostředím školy, spolupráce při praktické části studia),
- předčítání a vyhledávání informací (práce s texty, které nejsou zrakově postiženým lidem dostupné ani s využitím kompenzačních pomůcek, pomoc s vyřizováním korespondence a vyplňováním formulářů),
- drobné asistenční služby v rámci využívání ostatních služeb organizace (např. pomoc při procvičování sebeobslužných dovedností atp.).

Průběh služby:

Uživatel je seznámen s vnitřními pravidly poskytování služby. Pokud s podmínkami souhlasí, podepíše smlouvu, která specifikuje veškeré náležitosti služby (poskytovatele, rozsah, místo, čas, výši úhrady a způsob placení, ujednání o dodržování pravidel, výpovědní důvody a lhůty, dobu platnosti smlouvy).

Podle potřeby objednává službu a platí za její poskytování dle platného ceníku. Cena 1 h průvodcovské nebo předčitatelské služby k 31. prosinci 2013 činila: **100,- Kč**.

Průvodcovskou a předčitatelskou službu využilo v roce 2013 celkem **35** těžce zrakově postižených občanů, (12 mužů, 23 žen), z toho **66 %** (23 osob) má trvalé bydliště v Hradci Králové.

Z hlediska stupňů závislosti:

stupeň 0, žádná závislost:	8
stupeň 1, lehká závislost:	10
stupeň 2, středně těžká závislost:	15
stupeň 3, těžká závislost:	2

Z hlediska věku:

19–26 let:	2
27–64 let:	26
nad 65 let:	7

Služba proběhla v **499** případech, celkem se poskytovala v délce **701 h** jednotlivým uživatelům, zbytek do výše úvazků pracovníků v přímé péči byly poskytovány drobné asistenční služby při využívání ostatních služeb organizace (např. v sociálně aktivizačních službách) a byla poskytována služba zrakově postiženým pracovníkům organizace při plnění pracovních povinností.

Průvodcovská služba

Personální zajištění k 31. prosinci 2013:

Mgr. Dagmar Balcarová, ředitelka; 0,1 úvazku

Mgr. Lucie Jurníková, sociální pracovníce, vedoucí služby; 0,2 úvazku,

Jitka Poláčková, pracovníce v sociálních službách; 0,5 úvazku,

Radka Rückerová, pracovníce v sociálních službách; 0,25 úvazku

3.3 Sociálně aktivizační služby pro zrakově postižené

Komu je služba určena:

Osobám se zrakovým postižením od 15 let.

Poslání služby:

Předejít společenské izolaci zrakově postižených osob, napomáhat udržení společenských kontaktů, motivovat k aktivnímu přístupu ve zvládání každodenních obtíží života se zrakovým handicapem.

Cíl služby:

Přispět k snazší adaptaci zrakově postižených na svůj handicap, k aktivnímu postoji k životu a zabránit společenskému vyloučení.

Forma služby:

Ambulantní a terénní.

Provozní doba:

Po, St: 8 – 12, 13 – 17 h, Út, Čt: 8 – 12, 13 – 16 h, ambulantní nebo terénní forma.

Zásady služby:

- aktivní partnerství,
- rozvoj osobnosti,
- sdílení.

Obsah služby:

Služba poskytuje pestrnou nabídku sociálně aktivizačních aktivit „Mozaika“:

- pravidelná setkání uživatelů – socioterapeutická posezení,
- kulturně vzdělávací činnosti (besedy, přednášky, semináře),
- aktivity procvičující sebeobslužné dovednosti, jemnou motoriku a prostorovou orientaci (společné vaření, výtvarné techniky, tematické vycházky aj.),
- sportovní aktivity (pravidelné sportovní soboty, posilovna),
- výlety, rekreační pobyty a jiné,
- osvětové aktivity, vydávání informačního zpravodaje pro zrakově postižené „Střípek“, tvorba webových stránek organizace.

Průběh služby:

Po seznámení s pravidly služby uživatel uzavírá ústní dohodu o poskytování služeb a vybírá si z nabízených programů podle svých potřeb a zájmu.

Pravidelné programy jsou věnovány procvičování jemné motoriky, prostorové orientace a sebeobslužných dovedností (vaření, výtvarné techniky, procvičování paměťových schopností a komunikačních dovedností).

Součástí jsou sportovní aktivity, kdy se hraje aplikovaný stolní tenis pro zrakově postižené (tzv. „showdown“), jezdí se na dvoukole nebo se používá laserová střelba (zlepšuje součinnost jemné motoriky a sluchové koordinace). Pokud aktivita probíhá v sobotu, scházejí se i uživatelé ze vzdálenějších regionů nebo ti, kteří z důvodu svého pracovního vytížení nemohou navštěvovat jiné

programy. Setkání nejen procvičují schopnosti, ale mají také významný socioterapeutický účinek s dopadem na celkovou akceptaci handicapu.

Organizují se tematické zájezdy a výlety, které kromě své kulturní a poznávací hodnoty slouží k procvičování prostorové orientace v neznámém prostředí. Jsou nabízeny pravidelné pobyty s odborným programem, které hrají významnou roli v procesu adaptace na těžký zrakový handicap, a to pro ty, kteří problém zvládli a mohou své zkušenosti předat jiným, i pro ty, kteří hledají cenný zdroj informací od obdobně postižených.

Z úspěšných akcí roku 2013 lze jmenovat alespoň:

- exkurze do Českého rozhlasu Hradec Králové,
- návštěva IQ parku v Liberci,
- výlet na zámek Pardubice,
- exkurze po novém objektu Knihovny města Hradec Králové a pravidelné návštěvy zvukové knihovny s programem,
- návštěva Panenkária v Hradci Králové,
- pravidelný pobyt v Bělči
- přednáška Dopravního podniku Hradec Králové
- návštěva Klicperova divadla v Hradci Králové,
- zájezd na zámek Kačina
- návštěva Dlaskova statku v Dolánkách,
- zájezd do sklárny a pivovaru v Harrachově,
- turistický výšlap na hrad Potštejn,
- cestovatelská přednáška o pobytu v USA,
- návštěva Archeoparku pravěku Všešary,
- návštěva Boučkova divadla v Jaroměři,
- jízda na dvoukolech,
- výlet do Muzea železnice v Rosicích,
- návštěva zámku Karlova koruna v Chlumci nad Cidlinou,
- výlet do Tyflopmůcek Praha,
- beseda s Městskou policií Hradec Králové,
- návštěva hmatové výstavy v Muzeu Hradec Králové,
- přednáška o numerologii,
- pravidelná socioterapeutická posezení,
- pravidelná setkání s hudebními pořady paní Alice Pákové z hudebního oddělení Knihovny města Hradec Králové,
- pravidelná setkání s uživateli v Domově pro seniory Hradec Králové,
- pravidelné společné vaření,
- pravidelná výtvarná dílna „Tvoření pro každé stvoření“, kde probíhalo např. drátkování, zdobení skleniček, malování na hedvábí, tzv. quilling – tvoření z papíru, květy z listů a jiné.

Dle výkazu služeb bylo v roce 2013 poskytnuto na pracovišti Hradec Králové:

- celkem 585 sociálně aktivizačních služeb pro 37 uživatelů (z toho 15 mužů a 22 žen).

Podle věku:

do 18 let:	0
19–64 let:	25
65–80 let:	7
nad 80 let:	5

Podle stupňů závislosti:

stupeň 0, žádná závislost:	6
stupeň 1, lehká závislost:	12
stupeň 2, středně těžká závislost:	17
stupeň 3, těžká závislost:	2
stupeň 4, úplná závislost:	0

Na zámku Kačina

Archeopark pravěku Věstary

Tvoření z papíru

Muzeum hmatová výstava

Personální zajištění k 31 prosinci 2013:

Mgr. Dagmar Balcarová, ředitelka, 0,2 úvazku,

Mgr. Lucie Jurníková, sociální pracovníce, vedoucí služby, 0,5 úvazku,

Bc. Lucie Růžičková, sociální pracovníce, 0,5 úvazku

Radka Rückerová, pracovníce v sociálních službách, 0,5 úvazku

3.4 Sociální rehabilitace pro zrakově postižené

Tato aktivita je součástí individuálního projektu **Služby sociální prevence v Královéhradeckém kraji II**
(<http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz>)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

KRÁLOVÉHRADECKÝ
KRAJ

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu
prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Komu je služba určena:

Osobám se zrakovým postižením od 8 let.

Poslání služby:

Vzděláváním umožnit rozvoj znalostí a dovedností, které do určité míry kompenzují zrakové postižení a zlepšují tak začlenění do běžného života společnosti.

Cíl služby:

Pomoci překonávat zrakově postiženým informační a komunikační bariéry, prostřednictvím náročných kompenzačních pomůcek a vzdělávání.

Forma služby:

Ambulantní a terénní.

Provozní doba:

Po, St: 8 – 12, 13 – 17 h, Út, Čt: 8 – 12, 13 – 16 h, ambulantní nebo terénní forma.

Zásady služby:

- individuální přístup k potřebám uživatele,
- podpora aktivity,
- samostatnost.

Obsah služby:

Služba nabízí nácvik obsluhy náročných kompenzačních pomůcek a vzdělávání v oblasti komunikačních dovedností. Zahrnuje:

- zaškolení v ovládání pomůcek na bázi PC, ozvučeného mobilního telefonu, diktafonu aj.,
- zaškolení obsluhy digitální zvětšovací lupy pro slabozraké,
- zaškolení obsluhy čtecího zařízení s hlasovým nebo hmatovým výstupem pro nevidomé,
- pomoc při nácviku komunikačních dovedností a další činnosti.

Průběh služby:

Služba nabízí především **nácvik obsluhy digitální zvětšovací lupy pro slabozraké a čtecího zařízení s hlasovým nebo hmatovým výstupem pro nevidomé**. Základní individuální nácvik je nabízen dle potřeb a zkušeností každého uživatele (obvyklý doporučený rozsah je 50 h). V některých případech je nabízeno ještě přípravné zacvičení nebo nadstavbové činnosti. Vždy předchází vstupní konzultace vhodnosti dané pomůcky s případným doporučením lektora, které je předáno metodickému pracovišti Tyflokabinet Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých Praha ke zpracování

konečného vyjádření vhodnosti pomůcky. Následně po absolvování nácviku a splnění individuálních cílů využívají absolventi instruktora k případným konzultacím a technické podpoře.

Na službu je uzavřena písemná dohoda, konkrétní potřeby a cíle uživatele se formulují v individuálním plánu. Výuka probíhá v učebně poskytovatele nebo přímo v domácnosti uživatele.

Závažnými důsledky zrakové vady bývají často poruchy v sociální komunikaci. Zejména nevidomým uživatelům uniká v řadě případů důležitost neverbální komunikace v běžném životě. Je to jedna z více příčin sociální izolace a obtížného hledání pracovního uplatnění. Nízká míra motivace k vymanění se ze závislosti na sociálních dávkách a malá sebedůvěra vedou v začarovaném kruhu k pasivitě a sociálnímu vyloučení. Preventivně se snažíme předcházet těmto důsledkům, motivovat uživatele k větší míře seberealizace, k aktivnímu přístupu, k přijetí odpovědnosti za svůj život.

Odborný konzultant a pracovník v sociálních službách – instruktoři obsluhy pomůcek, jsou odborně i metodicky školeni především u zřizovatele organizace (Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých) prostřednictvím Tyflokabinetu Praha, případně i jinde. Lektori musí být nejen odborníkem na speciální softwary, ale také individuálně zohledňovat potřeby, možnosti a zdravotní stav každého uživatele. Současné poskytují konzultace v oblasti digitálního zpracování textů, případně tvorby webových stránek z hlediska přístupnosti pro zrakově postižené.

Od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2014 je služba podpořena z **individuálního projektu Služby sociální prevence v Královéhradeckém kraji II** (reg. číslo CZ.1.04./3.1.00/05.00065), který je financován z Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu České republiky prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

Dle výkazu služeb využilo službu v roce 2013 na pracovišti Hradec Králové:

- **celkem 38 uživatelů** (z toho 15 mužů a 23 žen) Z nich se zúčastnilo výuky obsluhy náročné kompenzační pomůcky 14 osob (7 mužů, 7 žen) a 36 osob využilo konzultace k vhodnosti použití náročné kompenzační pomůcky nebo po výuce, případně konzultace k ovládání drobnějších kompenzačních pomůcek (13 mužů, 23 žen). Někteří uživatelé využili jak konzultace, tak výuku. **Celkem bylo odučeno 224 výukových hodin a poskytnuto 241 konzultací.**

Podle věku:

do 18 let:	1
19–26 let:	1
27–64 let:	30
nad 65 let:	6

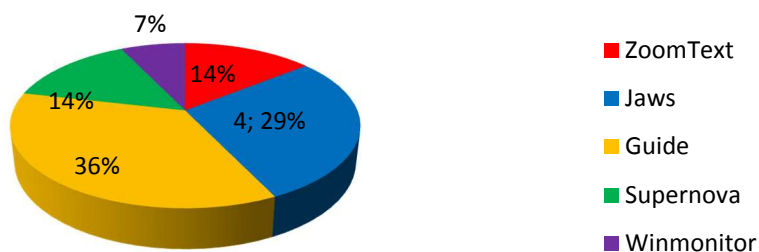
Podle stupňů závislosti:

stupeň 0, žádná závislost:	2
stupeň 1, lehká závislost:	11
stupeň 2, středně těžká závislost:	21
stupeň 3, těžká závislost:	4
stupeň 4, úplná závislost:	0

Zastoupení speciálních softwarů používaných v kurzech obsluhy náročných kompenzačních pomůcek:

ZoomText:	2
Jaws:	4
Guide:	5
Supernova:	2
Winmonitor	1

Zastoupení speciálních softwarů používaných ve výuce náročných kompenzačních pomůcek

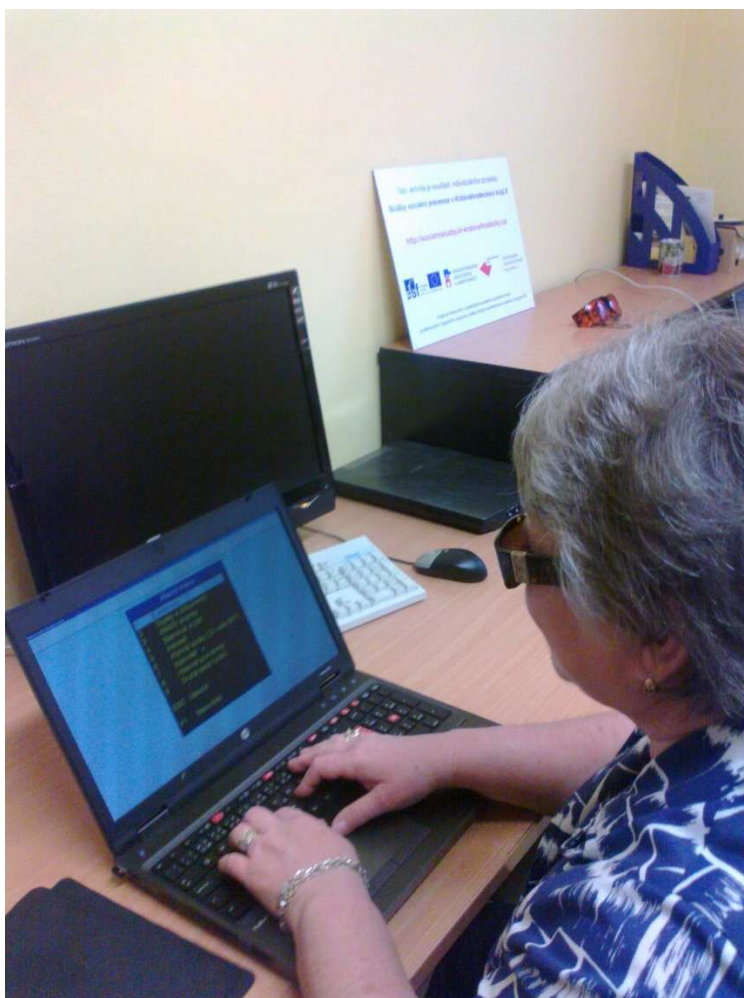
Kromě těchto služeb jsme se zúčastnili Metodického dne kompenzačních pomůcek pro Úřady práce v Hradci Králové, dne 11. 4. 2013. Prezentovali jsme obsah a průběh služby pro pracovníky, kteří mají na starosti přiznávání příspěvků pro pořízení zvláštních kompenzačních pomůcek.

Výuka na PC

Metodický den na úřadu práce

Poslepu na PC

Personální zajištění služby k 31. prosinci 2013:

Mgr. Dagmar Balcarová, ředitelka; vedoucí služby, 0,2 úvazku,

Vojtěch Babka, pracovník v sociálních službách - instruktor; 1,0 úvazku,

Ing. Karel Hruběš, ostatní odborný pracovník – instruktor, 0,5 úvazku

Mgr. Jana Irovská, ostatní odborný pracovník – technická podpora; DPČ, 0,2 úvazku.

4. Ostatní služby

4.1 Podpora pracovního uplatnění

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Od 1. 6. 2012 začalo TyfloCentrum Hradec Králové realizovat nový projekt, který myšlenkově navazuje na předcházející projekty. Projekt s názvem „**Práce jako příležitost pro osoby se zrakovým postižením**“ (reg. číslo CZ.1.04./3.3.05/75.00278) je financován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR. Projekt bude realizován na území Královéhradeckého kraje po dobu dvou let. Projekt kombinuje úspěšně odzkoušené nástroje podporovaného zaměstnávání spolu s dalšími novými aktivitami (diagnostika připravenosti na výkon zaměstnání, vzdělávání práce na PC, job club aj.) tak, aby podpora byla co nejefektivnější.

Jednou z nejvýraznějších aktivit je nový kvalifikační kurz „operátor audiopřepisu“, který připravil účastníky na novou pozici na trhu práce. V roce 2013 proběhly dva běhy tohoto kurzu, celkově ho absolvovalo 10 osob. Ti také získali pracovní uplatnění na 6 měsíců u firmy Spektra v.d.n.

Projekt zahrnuje také přímou mzdovou podporu zaměstnavatelům připraveným vytvořit nová pracovní místa, a tím umožnit konkrétní umístění osob se ZP na trh práce.

Tuto mzdovou podporu využilo 13 uživatelů projektu. Celkově se však v roce 2013 zaměstnalo 22 uživatelů, a to na pozice operátor audiopřepisu, masér, administrativní pracovnice, pomocný kuchař, asistent výcviku vodicích psů, výpomoc v jídelně, zpracování statistických údajů, rukodělná výroba v chráněné dílně apod.

Kvalifikační kurz operátora audiopřepisu

Práce v chráněné dílně

5. Změny zakládací listiny a řídicích orgánů společnosti

V roce 2013 nedošlo v TyfloCentru Hradec Králové, o. p. s. ke změnám Zakládací listiny, ani správní nebo dozorčí rady nebo statutárního zástupce.

Vzhledem k potřebě obnovit funkční období členů správní a dozorčí rady, byla tato změna provedena usnesením Krajského soudu v Hradci Králové k 1. 1. 2013.

Správní rada (k 31. prosinci 2013):

- Mgr. Jarmila Čejková, předsedkyně správní rady,
- MUDr. Martin Váša, člen správní rady,
- Mgr. Václav Polášek, člen správní rady.

Dozorčí rada (k 31. prosinci 2013):

- MUDr. Karel Havlíček, předseda dozorčí rady,
- Pavel Půhoný, člen dozorčí rady,
- Jan Pakoš, člen dozorčí rady.

Jako statutární zástupce nadále působí Mgr. Dagmar Balcarová, ředitelka.

6. Zpráva o hospodaření

V hospodaření o. p. s. se v roce 2013 nevyskytly žádné mimořádné události. V souladu s obecně platnými právními předpisy bylo účetnictví TyfloCentra Hradec Králové o. p. s. za rok 2013 podroběno auditu a podle jeho výroku nebylo k účetní závěrce výhrad. Organizace v uvedeném roce neprovozovala doplňkovou činnost.

Ekonomické výsledky organizace jsou uvedeny v přílohách 8.1. – 8.5.

Návštěva Tyflopomůcek Praha

7. Závěr a výhled do dalšího období

Rok 2013 byl pro obecně prospěšnou společnost TyfloCentrum Hradec Králové standardním rokem poskytování služeb a realizace projektu OP LZZ. Byl dalším rokem rozvoje spolupráce s partnery a kolegy.

Tento rok byl pro TyfloCentrum náročný nejen počtem kontrol, nejen realizací inspekce kvality služeb, ale také usilovnou prací na vylepšení systému poskytování a vykazování služeb. Znovu jsme s pracovním týmem řešili, zda máme služby nastavené správně a zda je také správně a přehledně vykazujeme.

Ani v tomto roce jsme se nevyhnuli personálním změnám, které s sebou nese život. Stále větší důraz klademe na vzdělávání pracovního týmu, na komunikaci, spolupráci a profesionalitu. Doufáme, že se tyto skutečnosti pozitivně projevují na kvalitě našich služeb. Informujeme o aktivitách organizace v čtvrtletním zpravodaji „Střípek“, účastníme se komunitního plánování v Hradci Králové i v Jičíně. V TyfloCentru Hradec Králové jsou také realizovány praxe studentů, exkurze a stáže, především ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové. Probíhají osvětové akce, např. účast na Festivalu sociálních služeb.

V dalším roce tedy chceme především udržet stávající služby a stále zvyšovat jejich kvalitu. Chtěli bychom poděkovat těm, kteří naši činnost v roce 2013 podporovali, podíleli se na ní nebo s námi spolupracovali.

Především tedy děkujeme členům správní a dozorčí rady, dále našim **donátorům**, kterými jsou: MPSV ČR, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Město Hradec Králové, Města Jičín, Hořice, Nová Paka, Kopidlno, Lázně Bělohrad, Náchod a Úřad práce Hradec Králové a **dárcům**: Akcenta cz, a.s., Butterfly-Aid o.p.s., Sbírka SONS Bílá pastelka, a dalším dárcům.

Oceňujeme podporu a spolupráci s dalšími organizacemi a institucemi, jako je např. náš zakladatel Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, její odborná střediska (Tyflokabinet) a její odbočky, TyfloCentra v dalších regionech, Tyfloservis o. p. s., Eye-T.cz, Promaco Consulting, s. r. o., Kočka, s. r. o., Centrum služeb pro zdravotně postižené HK, Univerzita Hradec Králové, Oční klinika Fakultní nemocnice HK, Knihovna Města Hradce Králové, Krajský úřad Královéhradeckého kraje, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, zejména Magistrát města Hradec Králové, MÚ Jičín, MÚ Náchod a úřady práce, zejména Úřad práce Hradec Králové a jiní.

Poděkování patří i dobrovolníkům, především z řad studentů, kteří nezištně pomáhají při řadě našich akcí.

Výroční zprávu připravila na základě podkladů ředitelka Mgr. Dagmar Balcarová.

V Hradci Králové, 18. června 2014

Účetní závěrka i Výroční zpráva TyfloCentra Hradec Králové, o.p.s. za rok 2013 byla přezkoumána dozorčí radou dne 25. 6. 2014.

Výroční zpráva TyfloCentra Hradec Králové, o.p.s. za rok 2013 byla schválena správní radou dne 25. 6. 2014.

IQ Park v Liberci

Exkurze v Knihovně města Hradce Králové

Sklárna Harrachov

Muzeum železnice v Rosicích

Pobyt v Bělči, tentokrát na téma Divokého západu

Návštěva Klicperova divadla v Hradci Králové

8. Přílohy

8.1 Výrok auditora

Zpráva auditora vedení obecně prospěšné společnosti TyfloCentrum - Hradec Králové o.p.s.

Provedl jsem audit přiložené účetní závěrky účetní jednotky **TyfloCentrum – Hradec Králové o.p.s.** IČ 25975498 k 31. prosinci 2013. Za sestavení účetní závěrky jsou odpovědné statutární orgány účetní jednotky. Mojí úlohou je vyjádřit na základě auditu výrok o této účetní závěrce.

Audit jsem provedl v souladu se Zákonem o auditorech a Komoře auditorů České republiky a auditorskými směrnicemi Komory auditorů České republiky. Tyto směrnice požadují, aby byl audit naplánován a proveden tak, aby auditor získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření úplnosti a průkaznosti částek a informací uvedených v účetní závěrce.

Audit rovněž zahrnuje posouzení správnosti a vhodnosti použitých účetních zásad a významných odhadů učiněných společností a zhodnocení celkové prezentace účetní závěrky. Jsem přesvědčen, že provedený audit poskytuje přiměřený podklad pro vyjádření výroku.

Podle mého názoru, účetní závěrka ve všech významných ohledech podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace účetní jednotky **TyfloCentrum – Hradec Králové o.p.s.** k 31. prosinci 2013 a výsledek hospodaření za rok 2013 v souladu se zákonem o účetnictví a předpisy České republiky.

„výrok bez výhrad“

Účetní jednotka vykazuje hodnotu aktiv ve výši 2233 tis. Kč, cizí zdroje ve výši 982 tis. Kč a výsledek hospodaření ztráta 107 tis. Kč.

V Praze, dne 5.6.2014

Ing. František Meierl
auditor-č. psvědčení 1160
Lačnovská 377/8, Praha 5 Zličín

Přílohy: - Rozvaha
- Výkaz zisku a ztráty
- Příloha k UZ

8.2 Přehled o výnosech v členění podle zdrojů

PŘEHLED VÝNOSŮ V ČLENĚNÍ PODLE ZDROJŮ V TIS KČ	
Tržby z prodeje služeb	773
Individuální projekt KH kraje Sociální rehabilitace	669
Tržby Průvodcovských a předčitatelských služeb	22
Tržby ostatní	82
Dotace MPSV	2 625
Dotace na sociální služby	1 112
Projekt OP LZZ na pracovní uplatnění	1 513
Dotace měst a obcí	200
Město Hradec Králové – nájem, služby	100
Město Hradec Králové – průvodcovské a předčitatelské sl.	25
Město Jičín – OSP Jičín	60
Město Nová Paka – OSP Jičín	3
Město Kopidlno – OSP Jičín	2
Město Lázně Bělohrad – OSP Jičín	2
Město Hořice – OSP Jičín	3
Město Náchod – OSP Náchod	5
Dotace Královéhradeckého kraje	212
Přijaté příspěvky a dary	60
Zúčtování fondů	335
Úroky na účtech	1
Výnosy celkem	4 206

8.3 Informace o vývoji a stavu fondů o.p.s. k rozvahovému dni

FONDY V TIS KČ	STAV K PRVNÍMU DNI ÚČETNÍHO OBDOBÍ	ZMĚNA	STAV K POSLEDNÍMU DNI ÚČETNÍHO OBDOBÍ
	K 1. 1. 2013		K 31. 12. 2013
911001 Fond rezervní	1 013	- 356	657
911013 Fond Akcenta 2013	50	- 50	0
911014 Fond Akcenta 2014	0	+ 50	50
911708 Fond ÚP 2008	5	- 5	0
911007 Fond ÚP 2010	37	- 37	0
911031 Fond ÚP 2011	184	- 160	24
911120 Fond ÚP 2012	200	- 52	147
911137 Fond ÚP 2013	0	+ 285	285
911132 Fond Butterfly-Aid o.p.s.	0	4	4

8.4 Rozvaha (stav majetku a závazků o.p.s. k rozvahovému dni a jejich struktura)

AKTIVA V TIS. KČ	STAV K PRVNÍMU DNI ÚČETNÍHO OBDOBÍ	STAV K POSLEDNÍMU DNI ÚČETNÍHO OBDOBÍ
Dlouhodobý majetek celkem	0	0
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	466	487
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	1 747	1 456
Samost. movité věci a soubory m. v.	0	0
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	1 747	1 456
Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-2 213	-1 943
Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	-466	-487
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	0	0
Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-1 747	-1 456
Krátkodobý majetek celkem	1 649	2 233
Zásoby celkem	189	189
Pohledávky celkem	17	751
Odběratelé	12	0
Poskytnuté provozní zálohy	5	29
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se stát. rozpočtem	0	50
Dohadné účty aktivní	0	672
Krátkodobý finanční majetek celkem	1 834	1 293
Pokladna	16	9
Účty v bankách	1 818	1 284
Jiná aktiva celkem	- 391	0
Náklady příštích období	7	0
Příjmy příštích období	- 398	0
Aktiva celkem	1 649	2 233

Pasiva v tis. Kč	Stav k prvnímu dni účetního období	Stav k poslednímu dni účetního období
Vlastní zdroje celkem	1 353	1 251
Jmění celkem	1 679	1 358
Vlastní jmění	190	190
Fondy	1 489	1 168
Výsledek hospodaření celkem	- 326	- 107
Účet výsledku hospodaření	0	- 107
Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	- 326	0
Cizí zdroje celkem	296	982
Krátkodobé závazky celkem	300	982
Dodavatelé	31	54
Přijaté zálohy	0	669
Ostatní závazky	0	0
Zaměstnanci	144	135
Závazky k institucím soc. zabezpečení veřejného zdrav. pojištění	77	70
Ostatní přímé daně	16	10
Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávných celků	0	0
Dohadné účty pasivní	32	44
Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	0	0
Jiná pasiva celkem	- 4	0
Výnosy příštích období	- 4	0
Pasiva celkem	1 649	2 233

8.5 Přehled o celkovém objemu nákladů

(v členění na náklady vynaložené pro plnění obecně prospěšných služeb, pro plnění doplňkových činností a na vlastní činnost o.p.s., včetně nákladů na mzdu ředitele a na odměny členů správní rady a dozorčí rady)

PŘEHLED NÁKLADŮ V TIS. KČ	
Spotřebované nákupy celkem (materiál, energie)	141
Spotřeba materiálu	118
Spotřeba energie	23
Služby celkem	1 012
Opravy a udržování	3
Cestovné	24
Náklady na reprezentaci	3
Ostatní služby	982
Osobní náklady celkem	3 117
Mzdové náklady	2 414
z toho náklady na mzdu ředitele	305
odměny členů správní a dozorčí rady	0
Zákonné sociální pojištění	703
Daně a poplatky celkem	4
Ostatní daně a poplatky	4
Ostatní náklady celkem	37
Odpis nedobytné pohledávky	7
Jiné ostatní náklady	30
Poskytnuté příspěvky celkem	2
Náklady celkem	4 313

Tvoření pro každé stvoření – růže z listí